

شرح أَلْفَاظِ الْأَذَانِ

Ezan Sözlerinin Şerhi

Ezan Sözlerrinin Şerhi

İslami İçerik Hizmetleri Derneđi İlim Kurulu
(Farklı Dillerde)

Ezan Sözlerrinin Şerhi

İslami İçerik Hizmetleri Derneđi İlim Kurulu
(Farklı Dillerde)

Ezan, Müslümanın günde beş kez işittiği, ona Allah'ın azametini hatırlatan ve onu hayra ve felaha davet eden Rabbanî bir çağrıdır. O, insanın Yaraticısı ile irtibat kurduğu, dünyanın gürültü ve patırtısından koparak Rabbine münacatta bulunduğu bir andır. Ezan, sadece namaz vaktinin ilanı değildir; bilakis huzura, imana ve Allah ile olan bağı yenilemeye bir davettir. Ezan, Yüce Allah'ın tazimi ile başlayan ve Müslümanın sekinet bulduğu namaza davet ile sona eren ulvi manalar içerir. Okunan her ezan, kalbe hakiki hayatın Allah'a yakınlıkla başladığını fısıldar.

Ezanın Sözlerreri:

**Allâhu Ekber, Allâhu Ekber, Allâhu
Ekber, Allâhu Ekber.**

Allâhu Ekber (Allah en büyüktür)

Lafzu'l-Celâle "Allah"; el-Me'lûh yani kendisine ibadet edilen mabut anlamına gelir. O, Yaratan Rab -Celle Celâluhû-'nun ismidir. Bütün ilahi isimler O'na tabi olup, O'nun için birer sıfattır. Allah, doğurmamış ve doğmamış olan Vâhid'dir, Ehad'dir. O, göklerin ve yerin yaratıcısıdır.

"Allâhu Ekber" sözünün manası; Allah'ın her şeyden büyük, celaline ve kemaline yakışmayan şeylerin kendisine nispet edilmesinden de yüce olmasıdır.

Allahu Ekber.. Bu ifade, Müslümana bu hayatta hiçbir şeyin kendisini Yaratıcısından alıkoymaması gerektiğini ve insanın hayatını kendi heva ve heveslerine göre değil, Allah Teâlâ'nın iradesine ve şeriatına göre yönlendirmesi gerektiğini hatırlatır. Zira Allah Teâlâ, dünyadaki her şeyden daha azametlidir.

"Alâhu Ekber" nidasını işiten zanaatkâr işini, çiftçi tarlasını, tüccar dükkânını, öğretmen de dersini bırakır; çünkü Allah her türlü işten ve amelden daha büyüktür. Bu duruş ve ibadete yöneliş, Allah'ın, Müminin kalbinde dünya nimetlerinin tamamından daha büyük olduğunun delilidir. Allah, her türlü bela ve musibetten, hayattaki her durumdan daha büyüktür. Buna iman eden kimse sıkıntıları küçümser; kalbi huzur bulur.

Çünkü o, Allah ile beraberdır: O'nun hükmüne razı, hikmetine ve takdirine güvenendir.

Eşhedü en lâ ilâhe illallah, Eşhedü en lâ ilâhe illallah.

Eşhedü en lâ ilâhe illallah (Şehadet ederim ki Allah'tan başka hak ilah yoktur.)

Bu, birinci şehadettir ve anlamı; Allah'ın her şeyin yaratıcısı, Rabbi, Meliki ve idare edicisi olduğunu, kendisinden başkasına değil yalnızca O'na ibadet edilmesi gerektiğini, hakkıyla ibadete layık olanın yalnızca Allah olduğunu ve O'nun bir olduğunu, ortağının, çocuğunun ve benzerinin bulunmadığını ikrar etmektir. Bu sebeple, ibadet Allah'tan başkasına yöneltilmez ve Allah'tan başkasına dua edilmez.

Bu şehadet, varlık âlemindeki en büyük şehadettir ve bütün ilahi risaletlerde imanın aslıdır. Nitekim Nûh, İbrahim, Mûsâ ve İsa'dan Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'e kadar bütün peygamberler -aleyhimusselam-, kavimlerini Allah'tan başka hak ilah olmadığını ikrar etmeye, kabul etmeye ve buna iman etmeye davet etmişlerdir. Bu, Allah'ın mahlukatı kendisi için yarattığı, resullerini onu yerleştirmeleri için gönderdiği ve kitaplarını onu beyan etmeleri için indirdiği kelimedir. Allah, bu kelimeyi kalbinden

ihlasla tasdik eden kimseye Cennet'i bir mükâfat kılmış ve ona yakinen inanarak ölen kimseye de Cehennem'i haram kılmıştır.

Bu, imanın anahtarı, kurtuluş kapısı, dinin aslı ve Tevhid'in temelidir.

İnsanlar bu kelime uğruna kabirlerinden yeniden dirilitilir ve Kıyamet Günü'nde hesaba çekilirler. Zira kim bu kelime üzere yaşar ve hayatını onunla tamamlarsa büyük bir kurtuluşa ermiştir; kim de onu reddeder ve söylemezse Cehennem'de ebedî kalmayı hak etmiştir.

Eşhedü enne Muhammeden Rasûlullah, Eşhedü enne Muhammeden Rasûlullah.

Eşhedü enne Muhammeden Rasûlullah (Şehadet ederim ki, Muhammed -aleyhisselam- Allah'ın rasûlüdür.)

Bu şehadetin manası şudur: Müslüman, Allah'ın Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem'i ilahî risaletlerin sonuncusu olarak gönderdiğine ve insanların Rabbi'nden kendilerine gelen mesajı tebliğ eden elçi olduğuna şehadet eder. Müslüman kesin olarak bilir ki Allah'a ibadet etmenin ve O'nun rızasını kazanmanın tek yolu, Rasûl'ün -sallallahu aleyhi ve sellem-'in risaletine şehadet etmek, ona uymak ve onu örnek almak, Allah'a da Rasûl Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in tebliğ

ettiği şeriatla ibadet etmektir. Buna göre, Rasûl'ün tebliğ etmediği ve insanın kendisiyle Allah'a yakınlaşmaya çalıştığı her türlü ibadet batıldır ve sahibine ne dünyada ne de ahirette bir fayda vermez. Bilakis kişi bu ibadetten dolayı hesaba çekilir ve cezalandırılır. Çünkü o kimse, Allah'a, Rasûlü -sallallahu aleyhi ve sellem-'in tebliğ etmediği bir şekilde ibadet etmiştir.

Bu şehadet; Rasûl -sallallahu aleyhi ve sellem-'in Allah'ın kulu ve âlemlerin Rabbinin rasûlü olduğuna iman etmeyi içerir. Aynı şekilde onun Peygamberlerin sonuncusu -aleyhimusselam- olduğunu ve ondan sonra hiçbir peygamberin gelmeyeceğini de kapsar. Ayrıca onun getirdiği bütün ayetlere ve bunların en büyüğü olan Kur'an-ı Kerim'e iman etmeyi de içerir. Kur'ân, ilahî mesajların sonuncusudur; indirildiği asıl diliyle günümüze kadar ulaşmış, artma, eksilme ve değişiklikten korunmuş olarak muhafaza edilmiştir. Bu Kur'an-ı Kerim, belagati, hükümleri ve hidayeti açısından eşsizdir. Allah Teâlâ, insanlığa onun bir suresinin benzerini getirmeleri için meydan okumuştur. Fakat onlar yıllar boyunca bunu yapmakta aciz kalmışlardır ve insanlık günümüze kadar da bundan acizdir.

Rasûl -sallallahu aleyhi ve sellem-'e şehadet etmek, onun da tıpkı kendisinden önceki İbrahim, Mûsâ ve İsa -aleyhimusselam- gibi insanları tevhide

döndürmek için geldiğini içerir. O, Âlemlerin Rabbinin Rasûlü olup, Rablerinin risaletlerini tebliğ etmede bütün peygamberlerin yolundan gitmiştir. Ancak ondan sonra hiçbir peygamber yoktur.

Hayye ale's-salâh, Hayye ale's-salâh.

Hayye ale's-salâh (Haydi Namaza!)

Bu cümlelerin anlamı: Ey Müminler! Rabbinizin ibadetine yönelin. Çünkü O, çok bağışlayan, çok esirgeyendir. Tövbeyi kabul eder, kötülükleri affeder.

Yüce Allah'ın, Müslümanların toplu olarak bulunduğu her yerde bir insana, bu çağrıyı ilan etmesini ve günde beş vakit onlara: "Haydi, Rabbinizin ibadetine gelin!" diyerek onları davet etmesini emretmesi ne büyük bir şereftir.

Müminlere, Rablerine ibadet etme vaktinin geldiği; onları meşgul eden dünya işlerinden vazgeçerek ibadete, ellerindeki ticaret veya ziraatı bırakarak Allah'a yönelmeleri için bir çağrı ve hatırlatma yapılmıştır. Bu durum, imanın doğruluğuna bir delil olup, onun bütün dünya nimetlerinden öncelikli olduğunu gösterir.

Bu, insanları, kul ile Rabbi arasındaki doğrudan bir bağ olan namaza davet eden bir nidadır. O, sınıf ayrımını ortadan kaldıran ve insanları Rablerinin huzurunda eşit kılan bir ibadettir.

Hayye ale'l-felâh, Hayye ale'l-felâh.

Hayyâlelfelâh (Haydi kurtuluşa)

el-Felâh, dünyada ve ahirette rıza, başarı, selamet ve kurtuluş; ebedi saadet ve doğru yolda hidayet üzere olmak demektir.

Manalarından biri de Allah'ın rızasını kazanmak, Cennet'i kazanmak ve Cehennem'den kurtulmaktır; çünkü iman edip namaz kılan kimse şüphesiz kurtuluşa ermiştir. Kurtuluşa eren kimse ise kurtulmuş ve Cennet'teki ebedî hayata kavuşmuştur.

Müezzin her namaz vaktinde Müminlere, güven ve emniyete, kalp huzuruna, ruhun arınmasına, dünya ve ahiret saadetine yönelmeleri gerektiğini hatırlatır.

Allâhu Ekber, Allâhu Ekber, Lâ ilâhe illallah

Evzan, tekbir ve tevhit ile son bulur.

Evzan, "Allâhu Ekber" cümlesinin tekrarıyla ve "Lâ ilâhe illallah" cümlesinin teyidiyle son bulur. Bu iki cümle, önceki manaların bir teyididir ve beşerî varoluşun eksenini bu ikisidir. Bu hakikat, insan onu idrak etse de etmese de, bilse de bilmese de en doğru kevnî ve varoluşsal hakikattir. Zira büyük hakikatlere, bazı insanların onları bilmemesi zarar

vermez. Zaman ne kadar uzarsa uzasın ve olaylar birbirini ne kadar takip ederse etsin bu hakikat değişmez: Allah her şeyden büyüktür, O hak ilahtır, ibadet edilmeye layık olan yalnızca O'dur ve O'ndan başkasına yapılan ibadet batıldır.

Bu, Allah'ın yücelttiğini yüceltmeye bir davettir; Allah'ın kendisi için şahitlik ettiği şeye şahitlik etmeye, peygamberlerin -aleyhimusselâm- O'nun için şahitlik ettiği şeye ve Müminlerin de buna şahitlik etmesine bir davettir.

Sonuç olarak: Ezan sadece namaza bir çağrı değil, aynı zamanda kurtuluşa, zafere ve başarıya yapılan bir çağrıdır. O, camilerde günde beş kez yankılanarak kalpleri uyandıran; Allah'ın yakın olduğunu, huzurun mümkün olduğunu ve kurtuluşa giden yolun namazla ve kul ile yaratani arasındaki bağ ile başladığını hatırlatan bir mesajdır.

Öyleyse müezzinle birlikte tekrar et: Allâhu Ekber, Allâhu Ekber, Lâ ilâhe illallah (Allah en büyüktür, Allah en büyüktür, Allah'tan başka hak ilah yoktur.) Tevhid şهادetini tekrar et ve Allah'ın kendi zatı hakkında şهادet ettiğine, rasullerinin de getirdiği hakka şahitlik et ki, kurtuluşa erenlerden ve muvahhit Müslümanlardan olasın.

Kalbini imana aç ve: “Eşhedü en lâ ilâhe illallah ve eşhedü enne Muhammeden Rasûlullah” de ki;

Allah'ın rahmetine nail olur, dünyada mutluluğa ve ahirette kurtuluşa erersin ve kıyamet gününde Müminler zümresi içinde diriltilirsin.

Fihrist

Ezan Sözlerinin Şerhi	2
Ezan Sözlerinin Şerhi	2
Ezanın Sözləri:.....	2
Allâhu Ekber, Allâhu Ekber, Allâhu Ekber, Allâhu Ekber.	2
Eşhedü en lâ ilâhe illallah, Eşhedü en lâ ilâhe illallah....	4
Eşhedü enne Muhammeden Rasûlullah, Eşhedü enne Muhammeden Rasûlullah.....	5
Hayye ale's-salâh, Hayye ale's-salâh.	7
Hayye ale'l-felâh, Hayye ale'l-felâh.....	8
Allâhu Ekber, Allâhu Ekber, Lâ ilâhe illallah.....	8